

PROTOCOL TEACCH

COMISSIÓ TEACCH

Curs 2018/2019

INDEX

Introducció	3
Funcions de la Comissió TEACCH	3
Definició de la Metodologia	3
Components Bàsics de la Metodologia	5
ESTRUCTURA FÍSICA DE L'AULA	5
Zones de treball	5
ELS HORARIS VISUALS	8
Criteris per l'elaboració d'horaris	8
SISTEMES DE TREBALL	11
ESTRUCTURA I INFORMACIÓ VISUAL	14
Objectius Protocol TEACCH	17
OBJECTIUS GENERALS	17
OBJECTIUS ESPECÍFICS	17
Àmbit d'Aplicació	24
Població Diana	24
Personal que Intervé	25
Material	25
Procediment	26
Criteris per a l'Elaboració de Material	26
RECOMANACIONS GENERALS PER ELABORAR MATERIAL	26
CARPETES	27
CAPSES I SAFATES	27

PROTOCOL TEACCH

INTRODUCCIÓ

La Comissió TEACCH acorda l'elaboració d'un protocol d'intervenció en la metodologia TEACCH per alumnat amb TEA o baix nivell cognitiu. A partir del recent acord i introducció de la metodologia al centre, es planteja establir uns objectius mínims que permeti als diferents professionals intervenir de forma coordinada amb aquesta tipologia d'alumnat. Per tant, l'objectiu principal de l'elaboració d'aquest protocol és unificar criteris en l'ús d'estratègies i materials propis de la metodologia TEACCH per tot el centre.

Aquest és un document viu que mica en mica anirà creixent. De moment (curs 2018/19) només es marcaran uns objectius mínims que caldrà tenir en compte per poder iniciar-nos en la metodologia. A mesura que aquests objectius siguin superats s'aniran plantejant altres nous, fins poder abastar les necessitats del nostre alumnat.

FUNCIONS DE LA COMISSIÓ TEACCH

1. Assessorament als diferents professionals amb alumnes usuaris de la metodologia TEACCH.
2. Recolzament en l'elaboració del material TEACCH. És responsabilitat de cada tutor anar elaborant material per l'aula. La comissió només elaborarà material quan possible.
3. Custòdia del material, velcro, etc, per realitzar les capses i/o carpetes destinades a la metodologia.
4. Compra del material que s'elabori a la comissió i del mobiliari d'aula necessari.

DEFINICIÓ DE LA METODOLOGIA

La metodologia TEACCH té origen a Carolina del Nord, Estats Units, durant la dècada de 1960 com a resposta a la necessitat d'oferir suport a les persones amb TEA i les seves famílies. Fins al moment, els pares eren considerats responsables de la situació dels seus fills, en una perspectiva que situava l'autisme com un trastorn emocional a causa

de manca afectiva. Dins d'aquesta perspectiva, la metodologia TEACCH va suposar un pas endavant en un tipus d'intervenció que considera l'autisme com un trastorn del desenvolupament i no afectiu. Un procés que va acompanyar una etapa de canvi conceptual i de mirada cap a l'alumne amb autisme, capaç de desenvolupar les seves capacitats i autonomia a partir d'una intervenció educativa funcional i inclusiva.

En l'actualitat del nostre sistema educatiu la metodologia TEACCH, tot i no ser gaire recent, resulta ser molt innovadora i interessant per donar resposta a les necessitats educatives dels alumnes diagnosticats amb TEA a les escoles del nostre país. La situació de frustració de molts educadors i famílies que han vist en va part del treball educatiu que han portat a terme ha plantejat la necessitat de buscar alternatives adequades per les característiques d'un alumnat amb trastorn del desenvolupament.

L'objectiu principal de la metodologia TEACCH és millorar la situació de convivència i treball de les persones amb TEA perquè es desenvolupin amb la màxima autonomia en l'escola, la llar i la societat. Per aquesta raó es pretén evitar, en tant que sigui possible, una futura institucionalització en residències, en vista de desenvolupar les seves capacitats per poder-los incloure en la vida en comunitat de forma més independent i significativa durant les diferents etapes de la vida d'una persona, per exemple, en l'escola, tallers ocupacionals, treballs sota supervisió en la empresa ordinària i convivència en pisos tutelats.

L'ús d'aquesta metodologia fa necessari un aprenentatge estructurat, ja que tenint en compte les característiques de l'alumnat amb autisme l'organització i l'estructuració del procés d'ensenyament-aprenentatge resulta ser una part fonamental que permet relacionar la pràctica educativa amb la forma en què les persones amb autisme comprenen, pensen i aprenen. En concret, una metodologia que permet a la persona amb trastorn autista organitzar el món en el qual es situa i anticipar els fets que succeiran.

Aquesta estructuració de l'ensenyança es basa en quatre components que permeten incorporar-se a qualsevol programa educatiu: entorn físic, desenvolupament d'horaris, sistemes de treball i estructura i informació visual. Abans, per poder portar-ho a terme, cal posar especial atenció a desenvolupar plans individualitzats que permetin

comprendre molt millor als alumnes amb TEA i crear una intervenció individualitzada que els permet anticipar els problemes de conducta i millorar les habilitats socials, de llenguatge i d'aprenentatge tenint en compte les necessitats i característiques de cada alumne. Per tant, conèixer els interessos, motivacions, necessitats i característiques dels alumnes ha de ser un dels objectius principals a l'hora de poder aplicar la metodologia TEACCH.

COMPONENTS BÀSICS DE LA METODOLOGIA

ESTRUCTURA FÍSICA DE L'AULA

L'estructuració física fa referència a la forma com atribuïm significat a l'aula a partir de la disposició del mobiliari, els materials i l'ambient en general. En el cas d'alumnes amb autisme cal tenir en compte una estructura física que disminueixi els estímuls visuals i auditius que puguin distreure i molestar-los. En contra, una aula poc estructurada pot resultar una barrera d'aprenentatge.

Abans d'establir l'estructuració física cal assenyalar un límits físics que permetin donar sentit a l'organització de l'aula i que possibiliti al mestre definir les diferents àrees de treball de manera que cada activitat estigui clarament associada a un espai concret. Les persones amb autisme presenten problemes de segmentació i dificultats per treballar de forma autònoma, per tant l'assignació d'unes zones de treball permetrà a l'alumne amb TEA disminuir l'ansietat i la frustració, i treballar de forma més independent.

Aquesta necessitat d'estructurar l'entorn respon a la dificultat que presenten els alumnes amb TEA per segmentar el seu entorn. L'estructura física és el primer pas perquè l'alumne pugui tenir accés al Currículum. Per això caldrà modificar i diferenciar clarament les àrees de l'aula de forma que l'estructura millori la comprensió de l'organització física del context d'aprenentatge. El mestre haurà de tenir en compte a l'hora d'estructurar l'aula l'edat cronològica, les necessitats i les capacitats dels alumnes.

Zones de treball

Racó de treball autònom: La zona de treball autònom permet desenvolupar l'autonomia de l'alumnat durant la realització de les activitats. Prèviament, aquestes activitats han sigut realitzades en la zona de treball un-a-un amb un professional per ensenyar a l'alumne el procediment a seguir i que després ho pugui realitzar de forma autònoma. Tot i ser treball autònom el mestre pot observar a l'alumne i intervenir sempre que calgui, però únicament modelant.

Zona d'ensenyament un-a-un: La zona d'ensenyament un-a-un és especialment important en la metodologia TEACCH. És una zona reservada per la interacció entre l'alumne i els professionals, i que permet desenvolupar diverses activitats amb suport quan l'alumne necessita ajuda. Es treballen activitats relacionades amb els continguts del desenvolupament pròxim descrites per Vigotsky. Aquest espai requereix una ubicació específica evitant distraccions. En alguns casos la ubicació variarà en funció de les habilitats que s'estiguin treballant.

Zona de treball en grup: És un espai perquè els alumnes puguin treballar i a la vegada interactuar amb la resta de companys. Permet oferir una oportunitat perquè els alumnes tinguin la possibilitat de treballar i jugar al costat dels seus companys.

Zona d'atenció conjunta: És l'espai en què tots els alumnes orienten la seva atenció a un mateix estímul (l'adult donant una explicació o presentant un tema, una activitat concreta, la PDI...).

Espai tranquil: Zona on els alumnes poden desconnectar, descansar o autorregular-se.

ELS HORARIS VISUALS

Les persones amb desenvolupament normal utilitzem calendaris, horaris i agendes per organitzar la vida diària, un fet que es dóna amb dificultats en persones amb trastorn autista. Els horaris visuals són uns horaris individualitzats per l'alumnat amb condició de l'espectre autista que els permet organitzar la seva vida a l'aula amb **ordre, predictibilitat i claredat**. Les principals dificultats que pot trobar-se un alumne TEA a l'hora d'organitzar-se en les rutines a l'aula són:

- Dificultats en la memòria seqüencial.
- Incapacitat per organitzar-se i establir rutines.
- Inflexibilitat i resistència als canvis.
- Dificultats receptives del llenguatge.

Com podem entendre, els canvis constants d'una aula per un alumne amb condició de l'espectre autista poden resultar tot un caos si no es gestionen de forma adequada, provocant en l'infant ansietat, conductes disruptives i/o actitud passiva davant les propostes dels educadors. Els alumnes necessiten certa estructuració del temps i conèixer en tot moment que espera l'adult d'ells. D'aquesta forma progressivament podran arribar a ser capaços d'organitzar-se, comprendre i preveure les activitats diàries per si mateixos, i en conseqüència sentir-se més còmodes i tranquils a l'escola.

Cal assenyalar que els horaris visuals són molt importants a l'hora de desenvolupar l'autonomia de l'alumne amb TEA, fent-los dependre cada cop menys de les instruccions donades pels adults a l'hora de realitzar tasques. Els alumnes poden seguir els seus horaris de forma autònoma, un fet que permet obrir pas a la inclusió dels alumnes amb TEA a l'escola ordinària i en altres àmbits educatius i no educatius.

Criteris per l'elaboració d'horaris

Els horaris en el cas dels alumnes amb condició de l'espectre autista resulta un equivalent a la seva pròpia memòria seqüencial, ja que els permet comprendre de forma visual i ordenada què activitats han fet, què estan fent i quines faran al llarg de tota la jornada. Els horaris sempre són individualitzats, tenint en compte les necessitats

i el nivell cognitiu de cada alumne. Per tant, prèviament a elaborar l'horari cal tenir en compte la percepció visual, motricitat fina i les habilitats cognitives de cada alumne per poder elaborar un horari segons el nivell de representació i en el nombre d'activitats a senyalitzar en l'horari de cadascun:

Nivell de representació:

- **Horari a partir d'objectes reals:** Hi ha alumnes que a causa del seu nivell de representació necessiten un horari realitzat a partir d'objectes funcionals com a elements de transició per passar d'una activitat a altre.

- **Horari amb fotografies:** Es pot utilitzar la fotografia com element de transició a l'horari, quan el nivell d'abstracció de l'alumne el permet comprendre allò que hi ha representat a la imatge. L'ús de les fotografies poden ser un primer pas per introduir els símbols i passar a la següent fase.

- **Horari amb símbols/pictogrames:** Alguns alumnes són capaços d'interpretar els símbols a l'hora de seguir els seus horaris. Això permet introduir conceptes una mica més abstractes, com és per exemple la realització d'una activitat

determinada junt amb els educadors. A més, facilita la creació d'horaris amb seqüències d'activitats més llargues.

- **Horari escrit:** L'últim nivell de representació permet introduir a l'alumne l'horari escrit. Aquests poden assemblar-se cada cop més a una agenda o calendari. Aquests horaris permeten a l'alumne controlar la seva pròpia ansietat i desenvolupar estratègies per reduir-les. Per exemple, es poden incloure missatges o anotacions que permeti a l'alumne recordar quina conducta n'espera l'adult.

Percepció visual i motricitat fina:

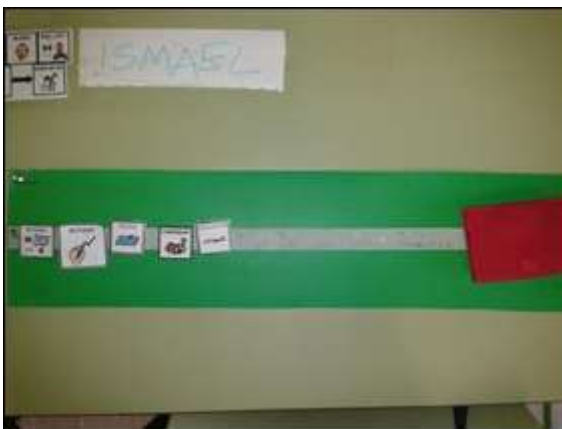
Cal tenir en compte les característiques i habilitats de l'alumne a l'hora d'elaborar l'horari. Aquest fet determina la grandària i les característiques adequades per poder manipular-ho. En el cas d'un alumne amb discapacitat visual o motriu caldrà escollir un horari específic per donar resposta a les seves necessitats, com pot ser la grandària o tipus de material.

Nivell cognitiu:

El nivell cognitiu de l'alumne permet establir el nombre d'activitats a senyalitzar en l'horari. Aquestes es poden establir per tot el dia, migdia (matí i tarda) o per un nombre més reduït d'activitats segons les característiques i necessitats de l'alumne.

També permetrà establir el tipus d'horari, fixe o flexible. Per exemple, en el cas d'alumnes amb una conducta disruptiva es recomana un horari flexible ja que permet corregir la conducta de l'alumne a partir de la negociació d'interessos mitjançant l'horari. En el cas d'alumnes amb millor conducta es pot utilitzar un horari fixe, però tenint en compte el desenvolupament disharmònic de l'alumnat amb autisme la conducta pot variar al llarg del temps. Per tant, interessa poder comptar sempre amb un horari flexible per anticipar-nos a possibles situacions.

SISTEMES DE TREBALL

Els sistemes de treball és una altra forma d'organització de l'aula per alumnes amb TEA. Es tracta d'estratègies que permeten a l'alumnat treballar de forma més autònoma,

amb una organització concreta en el procediment de les activitats i sense la supervisió contínua d'un adult. Per tant, es possibilita que l'alumne tingui en tot moment coneixement sobre què se n'espera i la capacitat per treballar de forma independent sense la constant ajuda del docent.

A partir d'aquestes estratègies l'alumnat podrà respondre a les següents qüestions:

- Quina activitat haig de fer?
- Quina quantitat de feina o de tasques he de realitzar en un moment determinat?
- Com estic avançant i quan he acabat?
- Què he de fer a continuació?

Els alumnes amb TEA durant el seu procés d'aprenentatge poden presentar problemes a causa de les dificultats per organitzar-se i de seguir seqüències de treball. Això fa que per si mateixos no puguin ser capaços de respondre a les preguntes anteriorment presentades, el que planteja la necessitat d'establir un sistema de treball perquè de forma més entenedora puguin treballar comprenent i controlant conceptes importants relacionats amb l'activitat a fer (què fer, quina quantitat realitzar, quan començar, quan acabar...).

A partir d'aquest procés d'ensenyament estructurat l'alumnat amb TEA pot adquirir competències bàsiques necessàries per al desenvolupament personal, social i emocional. Entre aquestes es poden destacar:

- Autonomia en el desenvolupament d'activitats.
- Prendre atenció, concentrar-se i ser capaç de realitzar una activitat en silenci i assegut.
- Autonomia dins l'entorn de l'aula i centre educatiu.
- Ús independent dels recursos.

Tenint en compte tot això podem establir sistemes de treball que permetin ajudar als alumnes a ser més autònoms i organitzats en relació a l'aprenentatge dels continguts proposats.

Estratègies de sistemes de treball:

- **Estratègia “d’esquerra a dreta”:** Els alumnes agafen la feina d'un prestatge a l'esquerra, la realitzen a la taula i un cop finalitzada la dipositen en un capsa de treball “acabat” situada a la dreta. L'ús d'aquest tipus de sistema suposa per l'alumne amb TEA un procés d'aprenentatge organitzatiu, però alhora els permet desenvolupar la capacitat d'atenció i concentració, a més de l'ús de normes de treball com estar en silenci i assegut durant la realització de les activitats. Per altra banda, la comprensió d'aquest procés permet als nens conèixer l'inici i final d'una activitat i fer possible la transició d'una a l'altra, en un procés previsible i controlable pel mateix alumne.

- **Estratègia “de dalt a baix”:** En la prestatgeria de l'esquerra les activitats es col·loquen de dalt a baix, de forma que el nen pugui realitzar en ordre les activitats. En aquest cas, primer s'agafarà l'activitat de dalt fins arribar a la de baix, l'última. A més, aquesta estratègia organitzativa és alhora un suport visual que permet a l'alumne controlar la quantitat de feina a fer, controlant el principi i el final de l'activitat.

- **Estratègia “per aparellament”:** Aquest sistema de treball consisteix en assignar a cada tasca de treball un nombre determinat perquè l'alumne pugui seguir l'ordre de les activitats segons un llistat numerat que es troba a la seva taula. També es pot utilitzar un llistat amb colors, formes i paraula escrita, tenint en compte les característiques cognitives de cada alumne a l'hora d'establir els criteris d'aparellament més apropiat.

El sistema de treball també proporciona l'oportunitat de comunicar-se amb els adults, com per exemple en situacions en què l'alumne ha de demanar ajuda per completar la feina a realitzar. Tot i que, aquest fet dependrà de les necessitats i objectius establerts per cada alumne.

ESTRUCTURA I INFORMACIÓ VISUAL

L'estructuració visual permet organitzar i estructurar les tasques i activitats per reduir l'ansietat de l'alumne i incrementar la claredat, comprensió i interès d'allò que ha de portar a terme. En el cas dels alumnes amb TEA, la informació visual, a diferència del llenguatge receptiu, pot resultar de gran utilitat per millorar la comprensió i ajudar-los a portar a terme les activitats. En general, són tres els components de les activitats que permeten aconseguir major efectivitat en el treball dels alumnes: claredat, organització i instruccions visuals.

Claredat visual:

Aclarir els components importants d'una tasca i les expectatives dels alumnes amb TEA permet reduir l'ansietat de l'alumne i en conseqüència millorar les habilitats per a la realització d'aquesta tasca. Consisteix en una alternativa per explicar a la persona amb

TEA els aspectes centrals de la tasca i motivar-los en la seva realització. La codificació mitjançant colors, formes geomètriques i ressaltar la informació són les formes més comunes de discriminar la informació visual. Un exemple de tot això és l'aplicació de formes geomètriques a l'horari per recordar a l'alumne l'àrea de l'aula dedicada a una activitat concreta.

Organització visual:

L'organització visual és la manera com distribuïm i organitzem l'aula per l'alumnat amb TEA. L'ordre és un element clau per poder treballar amb aquesta tipologia d'alumnat, s'ha de tenir en compte la distribució de l'aula i organització dels materials per tal de fer-los més significatiu i comprensible l'entorn en el qual es mouen i les tasques a realitzar.

Perquè l'alumnat pugui treballar de forma eficaç caldrà disposar els materials de forma atractiva, organitzada i minimitzant al màxim els distractors. D'aquesta forma els alumnes tindran més èxit en la realització de la tasca i menys ansietat o sentiment de frustració per desconèixer el procediment a seguir. Normalment, com ja hem comentat en l'apartat sistemes de treball, sempre s'intenta seguir la mateixa forma de procedir,

d'esquerra a dreta o de dalt a baix.

A més, les persones amb TEA presenten dificultats per organitzar-se en espais grans. Això planteja la necessitat d'organitzar els espais grans en espais més petits. Per exemple, dividint l'aula en zones d'un ús concret, o en el cas d'una tasca complexa organitzar-la en seccions més curtes i comprensibles per ajudar-los a completar-la.

Instruccions visuals:

Les instruccions visuals proporcionen a l'alumne informació visual sobre com realitzar una activitat. Aquest fet els permet obtenir seguretat al entendre el que han de fer, una seguretat que és fonamental per poder treballar amb èxit. Per altra banda, és possible millorar la flexibilitat als canvis, ja que les instruccions a les quals els alumnes aprendran a seguir per rutina es poden modificar segons els objectius d'aprenentatge establerts.

OBJECTIUS PROTOCOL TEACCH

OBJECTIUS GENERALS

OBJECTIUS GENERALS
1. Conèixer tots els àmbits que formen part de la metodologia TEACCH.
2. Unificar criteris perquè tot el centre pugui seguir unes mateixes directius durant la instauració i desenvolupament de la metodologia.
3. Establir quina tipologia d'alumnat és candidat a participar de la metodologia.
4. Determinar els passos a seguir per determinar a etapa quin alumnat és destinatari de la metodologia.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

Els objectius específics es relacionen amb els quatre àmbits d'estructura de la metodologia TEACCH:

1. Àmbit estructura física de l'aula:

OBJECTIU ESPECÍFIC
Assenyalar els límits físics que permetin visualitzar les diferents zones de treball en les que s'organitza l'aula.

Algunes opcions per complir aquest objectiu podrien ser:

- Marcar cada zona de treball amb un símbol/pictograma específic.
- Ús del mobiliari que permeti estructurar i delimitar les diferents zones de treball a l'aula.

Les aules que segueixen la metodologia TEACCH poden comptar amb les següents zones de treball:

ZONES DE TREBALL

Zona de treball autònom

- Especificar una ubicació específica evitant distractors.
- Estructurar l'espai amb dos elements bàsics. A l'esquerra de la taula de treball una prestatgeria amb el material específic a treballar. A la dreta de la taula de treball una capsa on depositar la feina ja acabada.
- Assegurar-se que l'alumne informa a l'adult de la finalització de l'activitat en funció de les seves capacitats
- Nivell baix: Picto "ja està"
- Nivel mig i alt: En funció de l'alumne.
- Oferir, per part de l'adult, suport físic modelant pel darrere.
- Evitar al màxim el contacte visual amb l'alumne i les instruccions verbals.
- Tenir present que la feina presentada sempre s'ha d'acabar.
- Presentar activitats conegudes i treballades prèviament amb l'alumne que ja domina.

Zona de treball un a un

- Especificar una ubicació evitant distractors.
- Construir l'espai amb una taula i dues cadires (una per l'alumne i una pel mestre).

- Considerar el treball previ abans de fer treball autònom.
- Permetre el contacte visual mestre-alumne.
- Tenir en compte que la ubicació del mestre i l'alumne variarà en funció de les habilitats que s'estiguin treballant i el nivell d'autonomia adquirit. (adult i alumne asseguts de cara, adult i alumne asseguts de costat, adult modelant).
- Interaccionar amb l'alumne i oferir suport verbal i físic sempre que sigui necessari (iniciació en una tasca nova).
- Retirar l'ajuda fent ús del encadenament cap endarrere.

Zona de treball en grup

- Permetre als alumnes interaccionar entre ells.
- Ubicar als alumnes asseguts en una taula amb companys al costat i també de front.
- Permetre una interacció entre els alumnes lliure i espontània.
- Interaccionar amb els alumnes en grup i individualment, però no és el centre d'interés.
- Destinar l'espai a activitats com plàstica, jocs de taula, joc lliure, esmorzars...

Zona d'atenció conjunta

- Destinar l'espai a presentar temes, explicacions o realitzar activitats conjuntes a la PDI.
- Ubicar les taules/cadires juntes i orientades per rebre l'atenció del mestre i PDI.
- Interaccionar amb els alumnes de forma grupal i també individualment.
- Permetre als alumnes interaccionar entre ells a partir de l'activitat exposada.
- Disposar de un segon adult, mentre el mestre realitza l'exposició davant de l'alumnat, pot modelar a l'alumnat quan calgui.
- Destinar l'espai a activitats més curriculars com matemàtiques, llengua, medi...

Treball individual

- Oferir també treball individual a la zona de treball conjunt com a possibilitat.
- Proporcionar ajuda l'alumne si ho requereix tot i que no necessita el suport directe de l'adult (modelar pel darrere).

2. Àmbit horaris visuals:

OBJECTIU ESPECÍFIC

Oferir horaris individualitzats, segons les necessitats i nivell cognitiu de cada alumne.

Els nivells de representació dels horaris poden ser:

1. Horari amb objectes reals
2. Horari amb fotografies
3. Horari amb símbols (pictogrames)
4. Horaris escrits

Els horaris poden tenir característiques diferents segons les necessitats: horitzontals, verticals, amb diferent grandària, utilitzar diferents materials.

Els criteris per l'elaboració dels horaris visuals s'han d'acordar conjuntament amb els logopedes i fisioterapeutes.

CRITERIS PER L'ELABORACIÓ DELS HORARIS

Percepció visual i motricitat fina	<ul style="list-style-type: none">• Cal tenir en compte les característiques i habilitats de l'alumne a l'hora d'elaborar l'horari. Aquest fet determina la grandària i les característiques adequades per poder manipular-ho.
Nivell cognitiu	<ul style="list-style-type: none">• Horari flexible: Alumnes amb un baix nivell cognitiu, conducta disruptiva i/o dèficit d'atenció.• Horari fixe: Alumnes amb un nivell cognitiu alt i una conducta harmoniosa.

Aprendre a utilitzar els horaris visuals:

Fins que l'alumne sigui autònom en l'ús de l'horari caldrà seguir els passos següents.

- **Abans de l'activitat:** Informar a l'alumne de l'activitat agafant-lo de

la mà i assenyalant el referent de l'horari (l'objecte, fotografia, pictograma o paraula escrita), alhora que el mestre verbalitza l'activitat (es valorarà l'adequació de verbalitzar o no segons les característiques de l'alumne). Tot seguit l'acompanya a la zona de treball. A l'inici el suport serà màxim durant tot el procediment, físic i/o verbal.

- **Després de l'activitat:** Acompanyar a l'alumne a l'horari un cop acabada l'activitat per informar de la finalització d'aquesta. Amb el temps el suport físic s'anirà retirant mitjançant l'encadenament cap enrere (retirar l'ajuda des del final cap el principi), i fins i tot quan l'alumne comenci a associar l'activitat al suport visual utilitzat és possible deixar de verbalitzar el nom de l'activitat.

Per altra banda, marcar el fi d'una activitat és un procés rellevant en la utilització de l'horari ja que permet a l'alumne realitzar la transició entre una activitat ja finalitzada i una altra a començar. Existeixen tres processos depenent del nivell d'abstracció de l'alumne:

- Fer desaparèixer l'objecte, fotografia o pictograma de l'activitat realitzada. Caldrà facilitar a l'alumne un suport físic (caixeta, sobre, etc.) on deixar l'objecte, la fotografia o pictograma.
- Fer creus per indicar l'activitat finalitzada en cas d'un horari fixe.
- Marcar amb bolígraf sobre l'activitat realitzada, o bé sense marcar, quan hi ha més nivell de control.

3. Àmbit sistemes de treball

OBJECTIU ESPECÍFIC
Seguir les estratègies del sistema de treball que corresponen a la zona de treball autònom.

Per totes les estratègies presentades cal una prestatgeria situada a l'esquerra, una taula de treball al mig i una capsa per dipositar la feina finalitzada, a la dreta.

<p>Estratègia “d’esquerra a dreta”</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● La feina s’ha de col·locar en un prestatge a l’esquerra. ● Les activitats es realitzen d’una a una a la taula de treball. ● Un cop finalitzada cada tasca es diposita en una capsa de feina acabada situada a la dreta.
<p>Estratègia “de dalt a baix”</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Les activitats es col·loquen a la prestatgeria de l’esquerra. ● La feina es col·loca apilada una damunt de l’altre. ● Primer s’agafa l’activitat de dalt fins arribar a la de baix, l’última. ● Les activitats finalitzades es dipositen a la capsa situada a la dreta.
<p>Estratègia “per aparellament”</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Les activitats es col·loquen a la prestatgeria de l’esquerra. ● S’assigna a cada activitat un número (per exemple de l’1 al 6). També es pot utilitzar un llistat amb colors, formes, lletres, paraules tenint en compte el nivell cognitiu de cada alumne. O es pot també igualar el pictograma. ● L’alumnat segueix l’ordre de les activitats segons una llista. ● Diposita les activitats finalitzades a la capsa de la dreta.

4. Àmbit d’informació visual

OBJECTIU ESPECÍFIC

Fer més comprensible l'entorn de l'alumnat per crear un espai molt més funcional i reduir l'ansietat de l'alumne.

Algunes estratègies per complir aquest objectiu poden ser les següents:

Claredat visual	<ul style="list-style-type: none">● Simplificar al màxim la informació presentada a l'alumne tenint en compte les seves capacitats.● Oferir activitats i informació evitant al màxim qualsevol tipus de distractor.
Organització visual	<ul style="list-style-type: none">● Cal tenir en compte l'organització de l'aula i l'organització del material. L'ordre és fonamental per fer més comprensible i funcional l'entorn i les tasques.● Minimitzar al màxim els distractors a l'aula (elements decoratius) i en les activitats (només incloure els elements importants, evitant dibuixos/imatges i elements decoratius innecessaris).● Presentar les activitats d'esquerra a dreta i/o de dalt a baix.
Instruccions visuals	<ul style="list-style-type: none">● Les activitats s'acompanyen d'instruccions visuals per facilitar la comprensió de cada tasca, indicant cada pas a seguir.

ÀMBIT D'APLICACIÓ

En un primer terme es prioritza l'aplicació de la metodologia TEACCH a l'aula amb la introducció del racó de treball autònom TEACCH i els diferents elements que permeten fer-ho possible (estructuració de l'aula i espais, horaris visuals, sistemes de treball i informació visual).

També, caldrà tenir en compte aplicar-ho a l'entorn proper a l'aula depenent de les activitats proposades i les necessitats de cada alumne (bugaderia, cafeteria, restaurant,

parar taula, tallers...), tenint en compte els diferents components bàsics de la metodologia marcats com a objectius mínims en aquest protocol.

Es tracta d'una metodologia que a la llarga caldrà implementar a tots els àmbits de la vida escolar de l'alumne per poder oferir un procés d'ensenyament-aprenentatge estructurat i global (aula, pati, menjador, educació física/piscina...).

POBLACIÓ DIANA

Aquesta metodologia va dirigida a alumnat amb TEA o baix nivell cognitiu. Els criteris per designar els alumnes idonis per l'aplicació de la metodologia TEACCH la determina el tutor de cada alumne conjuntament amb la resta de professionals de l'etapa. La comissió TEACCH ofereix assessorament i suport sempre que sigui necessari en cas de dubte.

Per tant, el tutor de cada alumne haurà de fer una anàlisi de les necessitats de cada alumne per determinar els recursos a oferir i en el cas necessari aplicar la metodologia TEACCH. El procés a seguir per determinar l'alumnat amb perfil TEACCH és el següent:

1. Anàlisi de necessitats a l'aula.
2. Tenir en compte la compatibilitat de la metodologia amb les necessitats de l'alumne.
3. Fer traspàs a la resta de l'etapa per acabar de definir un decisió final sobre l'aplicació de la metodologia.

PERSONAL QUE INTERVÉ

Mestres, educadors, auxiliars, etc. És a dir, tots els professionals que intervinguin en el procés d'ensenyament - aprenentatge.

MATERIAL

Per poder dur a terme la metodologia TEACCH a la nostra aula caldrà, com a mínim, el següent material.

- Mobiliari: Especialment dirigit pel racó de treball autònom (prestatgeria, taula individual, cadira, caps de feina acabada).
- Activitats: Material de treball TEACCH disponibles en cada etapa.
- Pictogrames i instruccions visuals disponibles a la carpeta del Drive / COMISSIÓ TEACCH.

PROCEDIMENT

Cal seguir un procediment per poder aplicar la metodologia TEACCH perquè tots els professionals del centre puguin seguir uns mateixos criteris en el desenvolupament de la metodologia.

1. Llegir el protocol TEACCH i marc teòric TEACCH.
2. Conèixer el material TEACCH disponible. Veure al Drive (carpeta DRIVE> DOCUMENTS DE CENTRE> COMISSIONS> COMISSIÓ TEACCH> MATERIAL TEACCH).
3. Demanar a la comissió assessorament d'aula per l'aplicació de la metodologia TEACCH.

CRITERIS PER A L'ELABORACIÓ DE MATERIAL

Cal que tots elaborem el material seguint unes directrius per tal de que tot el material de l'escola segueixi una mateixa línia, de manera que quan un alumne canviï d'aula o d'etapa el format del material li sigui familiar.

Per això, es tindran en compte una sèrie de recomanacions generals:

RECOMANACIONS GENERALS PER ELABORAR MATERIAL

- Minimitzar els distractors: utilitzar colors i materials neutres, evitar dibuixos o decoracions.
- Seguir una estructura d'esquerra a dreta i/o de dalt a baix.
- Minimitzar la possibilitat d'error.
- Estructurar activitats amb un inici i un final clar.

- Adaptar la qualitat i la quantitat del material a les capacitats de l'alumne (mida, pes, tipus de material).
- Retirar el material quan està incomplet o s'ha d'arreglar, abans de tornar-lo a presentar als alumnes.

CARPETES

- Les carpetes han de ser sobre un fons de color blanc.
- Les carpetes es faran amb fulls dinA-4, plastificats per separat, i s'enganxaran amb celo.

Sempre seguint l'estructura d'esquerra a dreta.

- És preferible fer una carpeta triple si hi ha molt de contingut per facilitar als alumnes l'accés a la tasca i no atapeir-los.

La portada:

- Per fer les portades s'utilitzaran les que ja estan fetes (a la carpeta del drive de la comissió, dins de la carpeta de material, o bé a la P). En cas que les portades no responguin a les necessitats ho han de demanar a la comissió.
- Hi haurà un enunciat a la part inferior esquerra. Hi ha exemples al drive a la carpeta de la comissió, dins de material, i també a la P.
- És important mantenir la mida i el format dels models que hi ha penjats.
- S'ha de prioritzar l'ús de l'*Araword* per fer els enunciats.
- Les carpetes que ja estan fetes s'adaptaran, afegint l'enunciat a la portada amb *aironfix*.

CAPSES I SAFATES

- En cas que no siguin d'un color neutre, caldrà forrar-les per evitar distractors.
- Han de seguir l'estructura d'esquerra a dreta o de dalt a baix.
- El material ha de ser manipulable fàcilment.
- Adequar l'elaboració de la capsa a les particularitats del material (Per exemple: si tenim una capsa amb pilotes, han de caber totes en el recipient que volem fer servir).

- Adequar la mida de les capsas i les safates a les capacitats dels alumnes i al moble TEACCH.
- Facilitar la manipulació del material distribuint els elements fixos de la capsa evitant moviments que no són necessaris. (Per exemple: si posem un recipient amb pilotes, intentar que estiguin dins de la capsa i no a sobre).
- Els elements fixos de la capsa/safata han d'estar ben subjectes.

Recordeu que cal tenir a l'aula material adequat als objectius que es vulguin treballar amb tots els alumnes.